



ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

**«Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/882 του Ευρωπαϊκού
Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Απριλίου 2019
σχετικά με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας προϊόντων και υπηρεσιών
και άλλες επείγουσες διατάξεις για την ενίσχυση της ανάπτυξης»**

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε κατά την επεξεργασία του από τη Διάρκη Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, διαρθρώνεται σε τέσσερα (4) Μέρη (Α΄-Δ΄) και αποτελείται από τριάντα πέντε (35) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου αυτού που ορίζει την έναρξη ισχύος του νόμου, καθώς και επτά Παραρτήματα (I-VII).

Το Μέρος Α΄ (άρθρα 1-2) περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με τον σκοπό και το αντικείμενο του νομοσχεδίου, το μεγαλύτερο τμήμα του οποίου αφορά την ενσωμάτωση στην εθνική έννομη τάξη της της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/882 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Απριλίου 2019 σχετικά με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας προϊόντων και υπηρεσιών, προς ενίσχυση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, λαμβανομένων υπ' όψιν των αναγκών των ατόμων με αναπηρία καθώς και όσων βιώνουν λειτουργικούς περιορισμούς (ιδίως τους ηλικιωμένους, τις εγκύους κ.λπ.) για πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες (τραπεζικές, έκδοσης εισιτηρίων, ανάγνωσης ηλεκτρονικών βιβλίων, διαδικτυακές), περιέχει δε και ρυθμίσεις προς ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης.

Το Μέρος Β΄ (άρθρα 3-28) διαρθρώνεται σε επτά (7) Κεφάλαια (Α΄-Ζ΄) και

2

περιέχει ρυθμίσεις για την ενσωμάτωση της ανωτέρω αναφερόμενης Οδηγίας. Ειδικότερα: Στο Κεφάλαιο Α' (άρθρα 3-4) περιλαμβάνονται εισαγωγικές διατάξεις, που αφορούν στο πεδίο εφαρμογής του νόμου, και δίνονται ορισμοί για τις ανάγκες της εφαρμογής του. Στο Κεφάλαιο Β' (άρθρα 5-6) καθορίζονται οι αναγκαίες απαιτήσεις προσβασιμότητας για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες, με αναφορά, μεταξύ άλλων, στο δομημένο περιβάλλον που χρησιμοποιούν οι πελάτες των υπηρεσιών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που θεσπίζονται στο Παράρτημα ΙΙΙ του νομοσχεδίου και τη σχετική νομοθεσία για την προσβασιμότητα εντός χερσαίας ζώνης λιμένα, με εξαίρεση τις πολύ μικρές επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες (άρθρο 5), ρυθμίζονται δε και ζητήματα σχετικά με τον τομέα των επιβατικών μεταφορών (άρθρο 6). Στο Κεφάλαιο Γ' (άρθρα 7-13) θεσπίζονται υποχρεώσεις των οικονομικών φορέων που διαχειρίζονται προϊόντα και υπηρεσίες, ήτοι κατασκευαστών, εξουσιοδοτημένων αντιπροσώπων, εισαγωγέων, διανομέων και παρόχων υπηρεσιών (άρθρα 7-10 και 13), υπό την εποπτεία των αρμόδιων ελεγκτικών αρχών (άρθρο 12), και ορίζονται οι περιπτώσεις στις οποίες οι υποχρεώσεις των κατασκευαστών εφαρμόζονται στους εισαγωγείς και τους διανομείς (άρθρο 11). Στο Κεφάλαιο Δ' (άρθρα 14-15) περιλαμβάνονται κανόνες για την εφαρμογή των απαιτήσεων προσβασιμότητας, ή τη μη εφαρμογή τους, αν αυτές συνεπάγονται θεμελιώδη μεταβολή του βασικού χαρακτήρα των προϊόντων και των υπηρεσιών, και δυσανάλογη επιβάρυνση των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων (άρθρο 14), και θεσπίζονται προϋποθέσεις υπό τις οποίες συνάγεται τεκμήριο συμμόρφωσης των προϊόντων και υπηρεσιών προς τα εναρμονισμένα πρότυπα και τις τεχνικές προδιαγραφές (άρθρο 15). Το Κεφάλαιο Ε' (άρθρα 16-18) περιλαμβάνει ρυθμίσεις για τη δήλωση σχετικά με τη σήμανση «CE», που δηλώνει τη συμμόρφωση του προϊόντος προς τις απαιτήσεις προσβασιμότητας του σχεδίου νόμου, σύμφωνα και με τις γενικές αρχές που διέπουν τη σήμανση και τους κανόνες τοποθέτησής της. Στο Κεφάλαιο ΣΤ' (άρθρα 19-26) περιλαμβάνονται ρυθμίσεις για την εποπτεία της αγοράς προϊόντων και υπηρεσιών σχετικά με την προσβασιμότητα. Συγκεκριμένα, καθορίζονται τα εποπτικά όργανα και το πλαίσιο της δράσης τους (άρθρο 19), θεσπίζονται ειδικές διαδικασίες για τη μεταχείριση προϊόντων που δεν συμμορφώνονται με τις εφαρμοστέες απαιτήσεις προσβασιμότητας, ήτοι, μεταξύ άλλων αξιολόγηση, επικοινωνία με τον σχετικό οικονομικό φορέα για να λάβει τα αναγκαία μέτρα, κατά περίπτωση επικοινωνία και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (άρθρο 20), καθορίζονται οι περιπτώσεις της τυπικής μη συμμόρφωσης και τα μέτρα που λαμβάνονται μετά τη διαπίστωση της συνδρομής τους (άρθρο 21), ρυθμίζεται το πλαίσιο εποπτείας

ας για τη συμμόρφωση των υπηρεσιών με τις εφαρμοστέες απαιτήσεις προσβασιμότητας, τη διαχείριση των σχετικών καταγγελιών και την ενημέρωση του κοινού (άρθρο 22), θεσπίζονται υποχρεώσεις των τραπεζικών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και των επιχειρήσεων που παρέχουν τέτοιες υπηρεσίες, ως προς την προσβασιμότητα σε αυτές (άρθρο 23), ρυθμίζεται η προστασία των καταναλωτών, υπέρ των οποίων εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα, από άμεσες και έμμεσες πολιτικές διακριτικής τιμολόγησης (άρθρο 24), θεσπίζεται το πλαίσιο εφαρμογής των κανόνων του παρόντος και σε περιπτώσεις απαιτήσεων προσβασιμότητας που περιλαμβάνονται στη λοιπή, πλην της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας, νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 25), καθώς και οι κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παραβίασης των κανόνων του παρόντος (άρθρο 26). Στο Κεφάλαιο Ζ' (άρθρα 27-28) περιλαμβάνονται εξουσιοδοτικές και μεταβατικές διατάξεις.

Το Μέρος Γ' (άρθρα 29-34) έχει τίτλο «Διατάξεις αναπτυξιακού χαρακτήρα» και περιλαμβάνει ρυθμίσεις ως προς την αρμοδιότητα της Διυπηρεσιακής Μονάδας Ελέγχου Αγοράς σχετικά με τη διάθεση πλαστικών προϊόντων μιας χρήσης στις επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου, μαζικής εστίασης και τροφοδοσίας (άρθρο 29), τον ορισμό δικηγόρου ως Προέδρου εφορευτικής επιτροπής κατά τις εκλογικές διαδικασίες επαγγελματικών οργανώσεων (άρθρο 30), τη δυνατότητα παραχώρησης εδαφών, τα οποία τελούν υπό τη διαχείριση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και ευρίσκονται εντός ζωνών απολιγνιτοποίησης, προς την εταιρεία «ΜΕΤΑΒΑΣΗ Α.Ε.». (άρθρο 31), την, υπό προϋποθέσεις, παράταση της προθεσμίας απομάκρυνσης νομίμως υφιστάμενων μεταποιητικών δραστηριοτήτων και δραστηριοτήτων εφοδιαστικής λόγω αλλαγής χρήσης γης (άρθρο 32), τη δυνατότητα ανάθεσης αρμοδιοτήτων σχετικών με την ενημέρωση του επενδυτικού κοινού προς τον Ενδιάμεσο Φορέα του Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ», στο πλαίσιο της υποστήριξης της Γενικής Διεύθυνσης Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης (άρθρο 33), καθώς και μεταβατική διάταξη για τη δυνατότητα συνυποβολής βεβαιώσεων υλοποίησης επένδυσης από πρόσωπα υπό την ιδιότητα του πολιτικού μηχανικού και προσώπων των λοιπών επαγγελματικών ειδικοτήτων, τα οποία δεν είναι μέλη του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Ελεγκτών (Ε.Μ.Π.Ε.), στο πλαίσιο της υποβολής των εκθέσεων ελέγχου των ορκωτών ελεγκτών - λογιστών ή ελεγκτικών εταιρειών εκ μέρους των επενδυτών, σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζει το άρθρο 120 του ν. 4887/2022 (άρθρο 34).

4

Στο Μέρος Δ' (άρθρο 35) ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

Τα Παραρτήματα αφορούν στις γενικές απαιτήσεις προσβασιμότητας για κάθε προϊόν που καλύπτεται από τις διατάξεις του παρόντος, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 3 (I), τις απαιτήσεις προσβασιμότητας για τα προϊόντα της παρ. 1 του άρθρου 3, εξαιρουμένων των τερματικών αυτοεξυπηρέτησης της περ. β (II), τις γενικές απαιτήσεις προσβασιμότητας για κάθε υπηρεσία που καλύπτεται από τις διατάξεις του παρόντος σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 3 (III), τις πρόσθετες απαιτήσεις προσβασιμότητας για ειδικές υπηρεσίες (IV), τις ειδικές απαιτήσεις προσβασιμότητας όσον αφορά την απάντηση στις επικοινωνίες έκτακτης ανάγκης προς τον ενιαίο ευρωπαϊκό αριθμό έκτακτης ανάγκης «112» από το πλέον κατάλληλο «PSAP» (V), τις απαιτήσεις προσβασιμότητας για χαρακτηριστικά, στοιχεία ή λειτουργίες προϊόντων και υπηρεσιών σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 25 (VI), καθώς και τα κριτήρια λειτουργικής απόδοσης (VII).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 3

Στην παρ. 4 ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «Ο παρών δεν εφαρμόζεται στο ακόλουθο περιεχόμενο δικτυακών τόπων και φορητών εφαρμογών: α) στα προεγγεγραμμένα μέσα με διάσταση χρόνου που δημοσιεύθηκαν πριν την 28η Ιουνίου 2025, β) στους μορφότυπους αρχείου γραφείου που δημοσιεύθηκαν πριν από την 28η Ιουνίου 2025 (...)». Ο χρονικός τύπος «δημοσιεύθηκαν», που χρησιμοποιείται στις περιπτώσεις α' και β', αναφέρεται στον μέλλον και, ως εκ τούτου, οι ανωτέρω ρυθμίσεις πρέπει να αναδιατυπωθούν ως εξής: «α) στα προεγγεγραμμένα μέσα με διάσταση χρόνου που θα δημοσιευθούν μέχρι την 28η Ιουνίου 2025, β) στους μορφότυπους αρχείου γραφείου που θα δημοσιευθούν μέχρι την 28η Ιουνίου 2025 (...)».

2. Επί του άρθρου 5

Στην παρ. 52 του προοιμίου της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας ορίζονται τα εξής: «Οι περισσότερες θέσεις εργασίας στην ΕΕ παρέχονται από τις ΜΜΕ και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις. Έχουν πολύ μεγάλη σημασία για τη μελλοντική ανάπτυξη, αλλά πολύ συχνά αντιμετωπίζουν εμπόδια και φραγμούς στην ανάπτυξη των προϊόντων ή των υπηρεσιών τους, ιδίως σε διασυνοριακό πλαίσιο. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να διευκολύνεται το έργο των ΜΜΕ και των πολύ μικρών επιχειρήσεων μέσω της εναρμόνισης των εθνι-

κών διατάξεων σχετικά με την προσβασιμότητα, διατηρώντας παράλληλα τις απαραίτητες εγγυήσεις».

Στην παρ. 73 του προοιμίου της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «(...) τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν κατευθυντήριες γραμμές και εργαλεία στις πολύ μικρές επιχειρήσεις και να διευκολύνουν την εφαρμογή των εθνικών μέτρων μεταφοράς της παρούσας οδηγίας».

Στην παρ. 6 του άρθρου 4 («Απαιτήσεις προσβασιμότητας») της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας ορίζονται τα εξής: «Τα κράτη μέλη παρέχουν κατευθυντήριες γραμμές και εργαλεία στις πολύ μικρές επιχειρήσεις για να διευκολύνουν την εφαρμογή των εθνικών μέτρων μεταφοράς της παρούσας οδηγίας. Τα κράτη μέλη αναπτύσσουν τα εν λόγω εργαλεία σε διαβούλευση με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη».

Από τα ανωτέρω προκύπτει η σημασία των πολύ μικρών επιχειρήσεων για την εσωτερική αγορά της ΕΕ και η πρόθεση να ενθαρρύνει και να στηρίξει ο νομοθέτης τις πολύ μικρές επιχειρήσεις στην εφαρμογή της Οδηγίας, τόσο για την ανάπτυξή τους όσο και για τη βελτίωση προσβασιμότητας σε προϊόντα και υπηρεσίες, με κατευθυντήριες γραμμές τις οποίες θα παρέχουν τα κράτη μέλη, καθώς και εργαλεία τα οποία θα αναπτυχθούν σε διαβούλευση με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη. Θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, για την πληρότητα της ρύθμισης, και εφόσον είναι αυτή η βούληση του νομοθέτη, να προστεθεί στο παρόν, πέραν των όσων ήδη ορίζονται στα Παραρτήματα του νομοσχεδίου, ρητή αναφορά σε κατευθυντήριες γραμμές, να αποσαφηνισθεί ποια είναι –κατά περίπτωση– τα ενδιαφερόμενα μέρη, καθώς και το πλαίσιο διεξαγωγής των σχετικών διαβουλεύσεων.

3. Επί του άρθρου 7

Στην παρ. 6 ορίζονται τα εξής: «Οι κατασκευαστές σημειώνουν το όνομά τους, την καταχωρισμένη εμπορική επωνυμία τους ή το καταχωρισμένο εμπορικό σήμα τους και τη διεύθυνση επικοινωνίας τους στο προϊόν ή, όταν δεν είναι δυνατόν, στη συσκευασία του ή σε έγγραφο που συνοδεύει το προϊόν. Η διεύθυνση υποδεικνύει ένα μοναδικό στοιχείο επικοινωνίας με τον κατασκευαστή. Τα στοιχεία επικοινωνίας διατυπώνονται στην ελληνική γλώσσα». Στην παρ. 6 της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «Τα στοιχεία επικοινωνίας διατυπώνονται σε γλώσσα εύκολα κατανοητή από τους τελικούς χρήστες και τις αρχές της εποπτείας της αγοράς». Σκοπός της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας είναι, μεταξύ άλλων, «η βελ-

τίωση της προσβασιμότητας τους σε άτομα με αναπηρία (...» (άρθρο 1). Θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, πέραν όσων σχετικώς περιλαμβάνονται στα οικεία Παραρτήματα, το τελευταίο εδάφιο της παρ. 6 να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Τα στοιχεία επικοινωνίας διατυπώνονται στην ελληνική γλώσσα, σε γραφή μπράιγ και σε άλλες προσβάσιμες μορφές».

Στην παρ. 7 ορίζονται τα εξής: «Οι κατασκευαστές εξασφαλίζουν ότι το προϊόν συνοδεύεται από οδηγίες και πληροφορίες ασφάλειας στην ελληνική γλώσσα. Οι ανωτέρω οδηγίες και πληροφορίες, καθώς και κάθε επισήμανση είναι σαφείς, κατανοητές και εύληπτες». Στην παρ. 7 της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας ορίζονται τα εξής: «Οι κατασκευαστές εξασφαλίζουν ότι το προϊόν συνοδεύεται από οδηγίες και πληροφορίες ασφάλειας σε γλώσσα κατανοητή από τους καταναλωτές και άλλους τελικούς χρήστες, σύμφωνα με τα όσα έχει ορίσει το κάθε κράτος μέλος. Οι ανωτέρω οδηγίες και πληροφορίες, καθώς και κάθε επισήμανση είναι σαφείς, κατανοητές και εύληπτες». Θα ήταν, ενδεχομένως ενδεδειγμένο, πέραν όσων περιλαμβάνονται στα Παραρτήματα, και εφόσον είναι αυτή η βούληση του νομοθέτη, το πρώτο εδάφιο της παρ. 7 να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Οι κατασκευαστές εξασφαλίζουν ότι το προϊόν συνοδεύεται από οδηγίες και πληροφορίες ασφάλειας στην ελληνική γλώσσα, σε γραφή μπράιγ και σε άλλες προσβάσιμες μορφές», έτσι ώστε τα άτομα με αναπηρίες να έχουν πρόσβαση στις οδηγίες και πληροφορίες ασφάλειας.

4. Επί του άρθρου 9

Στην παρ. 4 ορίζονται τα εξής: «Οι εισαγωγείς σημειώνουν το όνομά τους, την καταχωρισμένη εμπορική επωνυμία τους ή το καταχωρισμένο εμπορικό σήμα τους και τη διεύθυνση επικοινωνίας τους στο προϊόν ή, όταν δεν είναι δυνατόν, στη συσκευασία του ή σε έγγραφο που συνοδεύει το προϊόν. Τα στοιχεία επικοινωνίας διατυπώνονται στην ελληνική γλώσσα». Στην παρ. 4 της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας ορίζονται τα εξής: «Οι εισαγωγείς σημειώνουν το όνομά τους, την καταχωρισμένη εμπορική επωνυμία τους ή το καταχωρισμένο εμπορικό σήμα τους και τη διεύθυνση επικοινωνίας τους στο προϊόν ή, όταν δεν είναι δυνατόν, στη συσκευασία του ή σε έγγραφο που συνοδεύει το προϊόν. Τα στοιχεία επικοινωνίας διατυπώνονται σε γλώσσα εύκολα κατανοητή από τους τελικούς χρήστες και τις αρχές της εποπτείας της αγοράς». Σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν και στην προηγούμενη παράτηση, θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, το τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Τα στοιχεία επικοινωνίας διατυπώνονται

στην ελληνική γλώσσα, σε γραφή μπράιγ και σε άλλες προσβάσιμες μορφές».

Στην παρ. 5 ορίζονται τα εξής: «Οι εισαγωγείς εξασφαλίζουν ότι το προϊόν συνοδεύεται από οδηγίες και πληροφορίες ασφάλειας στην ελληνική γλώσσα». Στην παρ. 5 της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας ορίζονται τα εξής: «Οι εισαγωγείς εξασφαλίζουν ότι το προϊόν συνοδεύεται από οδηγίες και πληροφορίες ασφάλειας σε γλώσσα κατανοητή από τους καταναλωτές και άλλους τελικούς χρήστες, σύμφωνα με τα όσα έχει ορίσει το κάθε κράτος μέλος». Συναφώς προς όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω, η εν λόγω διάταξη θα μπορούσε να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Οι εισαγωγείς εξασφαλίζουν ότι το προϊόν συνοδεύεται από οδηγίες και πληροφορίες ασφάλειας στην ελληνική γλώσσα, σε γραφή μπράιγ και σε άλλες προσβάσιμες μορφές».

5. Επί του άρθρου 14

Στην παρ. 2 ορίζονται τα εξής: «Οι οικονομικοί φορείς διενεργούν τεκμηριωμένη εκτίμηση ως προς το κατά πόσον η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας του άρθρου 5 προκαλεί σημαντική αλλαγή ή, με βάση τα σχετικά κριτήρια που προσδιορίζονται στο Παράρτημα VI, συνεπάγεται δυσανάλογη επιβάρυνση κατά την περ. β) της παρ. 1». Στην παρ. 2 του άρθρου 14 της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας, αντί των όρων «προκαλεί» και «συνεπάγεται», χρησιμοποιούνται, αντίστοιχα, οι όροι «θα προκαλούσε» και «θα συνεπαγόταν». Θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, στην ανωτέρω διάταξη του νομοσχεδίου να γίνει αντικατάσταση αυτών των όρων σύμφωνα με τη ρύθμιση της Οδηγίας.

6. Επί του άρθρου 19

Στην παρ. 3 ορίζονται τα εξής: «Για την άσκηση εποπτείας της αγοράς των προϊόντων ως προς τις απαιτήσεις του παρόντος συγκροτούνται κλιμάκια ελέγχου κατά τον ετήσιο τακτικό προγραμματισμό ή μετά από καταγγελία». Θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, το διαζευκτικό «ή» να αντικατασταθεί από τη φράση «καθώς και», για λόγους σαφήνειας και νομοτεχνικής αρτιότητας της ρύθμισης.

Αθήνα, 15 Νοεμβρίου 2022

Οι Εισηγητές
Σοφία Γαλάνη
Επίκουρη Καθηγήτρια
του Παντείου Πανεπιστημίου
Νικόλαος Παπαχρήστος
Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών